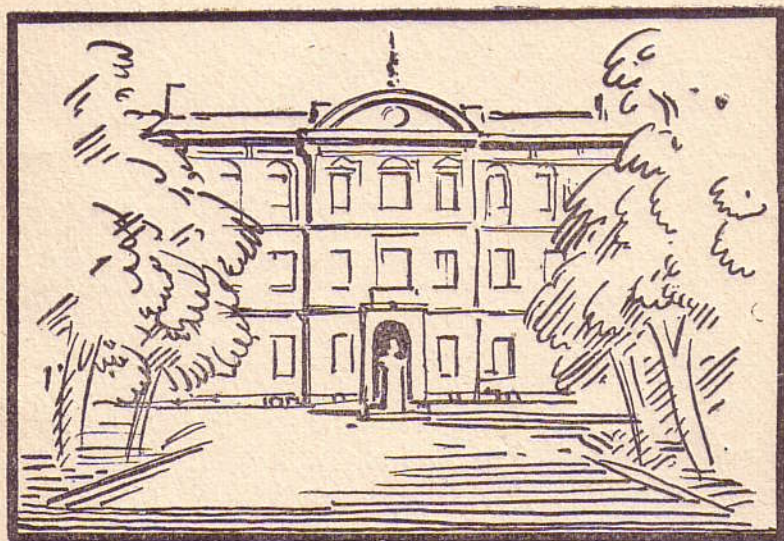

Gamla Falkamrater

Oktober

1925

EN RÄTT LÅNG TID

har förflutit sedan Föreningen Gamla Falukamrater gav ut något nummer av sin lilla tidskrift. När nu äntligen ett nytt sådant föreligger, kan det vara på sin plats, att redaktionen meddelar, att den i fortsättningen skall se till att kamraterna få ett nummer i kvartalet.

Men för att kunna hålla detta löfte behöver redaktionen bistånd.

Tidskriftens viktigaste uppgift är ju att bidraga till att erinra om skoltiden, bevara dess minnen och stärka kamratkänslan. De flesta gamla falukamrater ha väl trots alla förändringar och växlingar ute i livet ej glömt de dagar eller rättare år, de pluggade vetande vid Falu läroverk. Och säkert ha många av dem hågkomster från fordom och många av dem hågkomster från senare tid, som om de nedtecknades för denna tidskrift säkert skulle bidraga till att uppliva minnet av den mer eller mindre sorgfria skoltiden.

Redaktionen väntar sig alltså ett flitigt medarbetarskap.

Under förhoppning att ej behöva lida brist på vare sig välvilja eller bidrag överlämnas härmed ett dubbelnummer till de kritiska kamraterna.

REDAKTIONEN.

Lovsång.

Daggigt löv har kransat om min färd i morgonljus.
I en dag som glimmar över skog och ängar,
spelar friskt en sommarfläkt — och spindelnätens strängar
leka lätt med melodin och fånga rymdens sus.
Aldrig rymden mera hög, mera fylld av sång, —
skyar, jag har vandrat fri med er i världen,
fri med er jag jagat, saktar nu min gång,
vänder nu mot hemmet, söker nu mot härden.
Redan blänar det av rök långt bort vid slättens rand.
Här i gamla byarna, som vila morgontunga,
spöka mina minnen än — jag går i drömda land
bunden vid ett fjärran spel, och fjärran röster sjunga.
Fjärranland, som förr jag såg, och stund, som nu jag har,
låt mig stanna stilla, av er genomflödas,
låt mig bära med ert sken mot vinterskumma dar,
låt det bli min lyckas märke och min mödas!
I dess tecken vill jag gå, när äventyrens vind
ej vill mera följa på min färd i sommarens trakter.
Spindelnätens glinder över gärdesgård och grind,
länge skall jag minnas det och livets goda makter.

Karl Hedlund.

TIDERNA FÖRÄNDRAS OCH VI MED DEM —

Det är ej utan, att det mängar sig både löje och vemod i minnena från skoltiden i Falun.

Det kändes nog stundom bittert, när anmärkningsboken tyngde som bly i fickan och en epistel om oskickligt beteende skulle förevisas för målsmannen, även om denne var så förstående som min.

Ej heller var det roligt, när man kom upp ur bänken, sliten ur tankar, som gingo villa i hembygdens skogar och bland grannarnas bärbuskar, och skulle lämna ett svar, som gick att godtaga. Svaret blev ofta enahanda, det vill säga på frågan kom intet direkt svar.... men "det där kunde jag, när jag gick hemifrån" blev till sist en stereotyp form av ursäkt för okunighet.

Och kom ett svar på frågan, kunde dessa tankeutflykter föranleda befängt tokiga förklaringar och galna uppgifter.

Som när en lärare frågade oss i en småklass, vilka som voro orsak till syndafallet, och svaret kom till allmän häpnad från en lärjunge: "Ja, inte rådde jag för det". Han sysselsatte sina tankar med sista, ännu ej uppdagade äventyret på skolgården.

Vem glömmen den där obehagliga känslan, som fick makt över en, när den stränge vaktmästaren smällde igen läroverksporten, just som man flämtande efter den häftiga språngmarschen gjorde en sista förtvivlad spurt för att nå inom portarna, som aldrig lockat som då?

Sådana stunder kände vaktmästaren sin makt över oss små.

När så psalmsången ljöd stark ut i den bistra vintermorgonen till oss osälla andar, som ströko huttrande omkring i parken och väntade på det nesliga intåget i klassrummet, sedan lektionen börjat, kände vi oss i hög grad "enkla".

Men en gång förbyttes denna känsla i stolthet, den stolthet, som det organiserade trotsset kan skänka.

Jag vet ej, om det var order från högkvarteret, att portarna skulle stängas tidigare än vanligt för att få slut på det sista minut-springande, som blivit sed bland såväl stora som små lärjungar, eller om flertalet elevers klockor dragit sig efter eller om läroverksklockans visare slagit sig på rekordfärd runt urtavlan — alltnog en morgon försenade sig väl ett hundratal av lärjungarna, såväl från gymnasiet som från realskolan.

En efter en sällade sig till den förundrade hopen framför

porten, bakom glastrutorna stod skolans Cerberus, döv för våra gemensamma böner, och de starkt förminskade klasserna tågade upp till morgonbönen. Jag minns, att psalmsången denna morgon lät ovanligt svag — så stort var manfallet.

Några fjärde-ringare fingo då en genialisk och ännu mera djärv idé. I hast samlades de skingrade skarorna, några väl valda, försiktigt utsagda ord eldade de obeslutsammas mod och så ordnade sig de utestängda till gåsmarsch. Innan psalmsången hunnit förklinga satte vi oss i rörelse, sakta och allvarligt, tågade utför stora mittgången, runt kvarteret några gånger och så uppför mittgången igen och in genom porten, som nu stod på vid gavel — jag tror att bägge porthalvorna voro öppnade — och in till klassrummen med så vitt möjligt var bibehållen gåsmarschformering. I porten stod rektorn och vaktmästaren. Det var ej med bedrövade anleten vi trädde in till våra bänkar utan ett stolt, spottskt löje mötte kamraternas undran.

Det hela ledde till ingen annan åtgärd än anmärkning för för sen ankomst till morgonbön — om det blev så mycket.

Och de morgonfriska falubor, som denna arla morgonstund mötte tåget, stannade av pur förvåning.

Men tiden har en förunderlig makt att kunna förgylla det förgångna. Tiden tyckes mig som barnsagornas trädgårdsmästare, som går i sin täppa, trogen och godhjärtad, och plockar bort alla fula örter i blomstersängarna. Den plockar bort i minnenas blomstergårdar alla rivande tistlar och giftiga blommor, och jag ser tillbaka på dessa skolår med samma fröjd, som jag kan stå och se på en täppas enkla rabatter,

Ja minns, så väl med vilken bävan, jag en januaridag stegade in i min klass.

Jag var nog alltför trogen bondlandets seder och språk. Sockenmålet satt fast och ville ej lätt ge vika för det riksspråk, som bättre passade inom läroverkets väggar. Mina lärare hade hårda duster med mig, men än i dag talar jag hembygdens dialekt — om ej ärans och hjältarnas språk, så dock det som jag förut lärde mig bland hemfolket.

Jag ser dock tydligt framför mig en lärare, gammal falubo, som höll mer på falumålet än på rikssvenskan. Många studentgenerationer minnas nog den kärngubben.

En timme skulle vi översätta tysk text. Kom så ordet "Brot". Pojken, som hade frågan, översatte med bröd. "Ah", avbröt läraren, "säg, som vi säj i Falun, säj bulla!"

Det var dessa år, som jag stiftade bekantskap med de sista ättlingarna från pennalismens glanstid. De balda herrar gymnasister voro dock helgon, om man jämför dem med de

skolgossarnas busar som Pelle Ödman har skildrat.

Jag ser tydligt, hur läroverksgården såg ut efter ett snöfall eller vid töväder, då snön var lagomt kram. De scenerna voro värdiga en bataljmålares pensel.

Gymnasisten förkroppsligade för småpojkarne något, som de knappt vågade tänka på. Lagerkransar kring pilarna blev deras längtans mål. Jag är viss om, att mången femma under uppropet av dem, som fått flytta, i fickan burit med sig det nya märke, som betecknade en klasskillnad av större mått än den mellan femte klassen och första ringen anger.

Småpojkarne i realskolan bildade ett slags parias, för vilka det var en ära av rang att få gå i den mäktige gymnasistens skugga.

Men helt säkert har även här en demokratisering inträtt och suddat ut klassgränsen en smula.

Gymnasisten — ingen känner mer sin värdighet än en första-ringare. Det är något av stort tilltagen värdighet över hela hans uppträdande. Han befinner sig, tror han, i en ny värld med förpliktelser, nya fordringar och rättigheter. Från sin höga rangskala ser han ner på t. o. m. femmor och sexor. Han har samma tafatta, brådmogna värdighet, som konfirmanden, som hemma i bygatan stoltserar omkring i sina nya långbyxor men ej kan göra sig fri från fruktan, att han skall glömma sig och bli barn igen, eller tappa något, som drar obehagligt nedåt.

Om också lärarekollegiet haft mycket besvär med flyttningen förgäter första ringaren all mänsklig svaghet, må den nu vara i matematik, tyska, svenska eller vad som helst.

Det finns enligt mitt tycke av gymnasisten flera olika typer och inför var och en av dem måste man stanna med olika känslor.

Där finns odågan, som tar den nya dagen med lugn och tänker, att var dag har nog av sin egen plåga, och följaktligen ej plågar sig med läxor till följande dag utan sover två år i var klass, där finns parasiten, vilken lurar andra till dårskap, som får sin svåra lön, men stundom lyckas klara sig. Så ha vi den målmedvetna, som fått spenamnet plugghäst, och som kanske mest lider av mångläseriets faror och hellre offrar sin hälsa på flitens brännaltare än han sitter kvar.

En typ har drag av Hamlet.... åtminstone tror han sig bära dennes särmärken.

Dit hör den vesälle drömmaren, svärmarer, mystikern. Man möter honom ensam i skogen och på gatorna går han tyst och inbunden. I klassrummet är han visserligen kroppsligen närvarande, men läraren mäktar ej alltid följa hans tankars vilsna vallgång i dunkelt fjärran.

Hans lampa lyser över fullklottrade pappersark, där svärmiska tankar fått diktens form vid sidan av bevis för geometriska satser och matematiska formler.

Den svärmiske gymnasisten är en dubbelfigur. Han är både don Quixote och Sancho Panza. Jag kan ej annat än skänka hans don Quixote-gestalt en viss grad av beundran. Det är den, som träder fram, när han i ungdomlig yra vågar angripa, vad han anser orätt. Han rider kanske stundom till storms mot nyttiga väderkvarnar, men vad han alltid har är det sjukligt känsliga sinne, som reagerar — alltför lätt. Sådant framstår han ofta i gymnasisternas sammanslutning, Dala—Gymnasistförening. Där diktar han i Galder, och hans lyra är spänd till brådmoget högstämnda sånger, som ej klinga väl — en kritisk ålder men är gymnasistens sätt att ge uttryck åt ett känsloliv, som ej har plats inom skolarbetets jäkt.

Vilken student från Falu läroverk har ej minnen från Gymnasistföreningen. Det är ej för intet, som dess medlemmar ofta få se studenter med många år på nacken gästa dess sammanträden. Samhörighetskänslan försvinner ej. Och denna förening var en samlingspunkt i skollivet.

Lagerkransen var ju också från början adelsmärket för Dala Gymnasistförening.

Jag kan ej annat än i detta sammanhang beklaga, att kvinnliga gymnasister vunnit inträde i föreningen. Vilken gymnasist på vår tid skulle ha kunnat drömma om något sådant.

Gamla Falukamrater.... jag tycker, att man efter sin skoltid, känner sig som kamrat till allt i den gamla lärdomsstaden vid Falun, sedan genom åren de ljusa minnena vuxit ut över det mörka, som funnits.

Vem minns ej vårdagarna i Åsbo. Jag vet ej, vad det beror på, men vill jag tänka mig en typisk nordisk vår, ser jag Åsbo-dungarna framför mig.

Där lyste vitsippornas drivor under knotiga björkar, där bjöd svällande mossor till vila, där ljödo spillkråkornas gälla fanfarer, snöskatorna stöjade och vippade från björk till björk, och hackspettarna högo sig smattrande in i björkstammarna för att bygga bo. Högt över allt sorlade Åsbo-bäcken, där den drog skummande ned mellan stenarna och den första spåda grönskan under snövita häggar.

Och Jungfrubergget med sin vilda blockmark och utsikt över Varpan. En stilla plats där man ofta mötte den trots åren ungdomlige lektorn i tyska, W., en naturälskare, som hade mycket att berätta om blommor, svampar och allt levande i naturens rike.

Studentgeneration efter studentgeneration har vandrat

upp till Högtäkt. Där har i aningsfulla vårnätter år efter år "Sjung om studentens lyckliga dagar" skallat ut över nejden, där ha vårsånger klingat, tills morgonsolen färgat österns skyar.

Hit ut till dessa platser brukade vi, en skara trogna kamrater vandra, ut till landet, ut till landet, ut till fåglarne; vår och höst, när nyponblom rodnade i snären och när lingontuvorna lyste röda och glittrade av rimfrost, strövade vi våra välkända stigar upp mot Sundborn förbi gamla gruvhål, slaggvarp och berg av bruten malm.

Dessa kamratsammanslutningar, som hållit åren igenom, gävo feststämning åt skollivet — och varför ej låta dem ge helgd åt hela livet.

Vi voro en skara trogna kamrater och vi ha förblivit det — en av oss vilar på den fridfulla Norra kyrkogården, där vi ofta under skollåren vandrat tillsammans. Jag säger en av oss, ty den döde tillhör oss ännu. Låt vara, att döden steg skrämmande in i vår krets; men död, var är din udd, vår kamrat står trots allt så levande i kamratkretsen.

Att tänka på alla dessa minnen från skoltiden är som att gå en pilgrimsfärd genom åren. Det finns så många helgedomar vid vägen.... och det är gott att kunna få vila vid dem. Det läroverk, man en gång var glad att få lämna, har blivit en samlingspunkt för ungdomstidens minnen.

Bertil Lunell.

EN TYSK RESENÄR OM DALARNA FÖR 120 ÅR SEDAN.

"Huru skall jag kunna beskriva denna sköna natt och det magiska ljus den utbredde omkring mig. Vid midnatt var det så ljust som vid morgonrodnadens skimmer, månens halva skiva presenterade sig blek och likasom blygsam på himmelen, men den ökade dock den förtrollande glansen. Framför oss strömmen, vackra holmar, den vidsträckta Siljan med dess större öar och längre bort den stora Sollerön med Sophia Magdalenas kyrka, som tyckes resa sig alldeles ur vattnet" ...

Dessa och många andra vackra ord nedskrevos år 1804 av en tysk vid namn Ernst Moritz Arndt, som nämnda år reste genom Sverige. Besöket i Dalarna skildrar han i sin dagbok alldeles särskilt utförligt och medryckande, och de många kulturhistoriskt intressanta moment, som medtagits, göra dagboksarbetet i dess helhet till en reseskildring av bestående värde.

Resan till Falun företogs över Avesta, som man lämnade den 11 juni, Hedemora och Säter. Om Hedemora har Arndt ingenting att säga — förmodligen reste han endast som hastigast genom staden — men Säter blir föremål för en del anteckningar i dagboken. Denna lilla stad är i och för sig ganska obetydlig, säger han, men dess läge är intressant. Med gästgivaren som vägvisare begav han sig ut för att beskåda ån och däliden omkring denna. Denna däld är verkligen ett paradis, utbrister dagboksförfattaren förtjust, och den tilltager både i behag och djuphet ju längre man går fram i densamma. Några som ej kunna begripa, huru en å, som leder vattnet från ett par upp i bergen belägna sjöar, kunnat utgräva ett sådant djup, hava väl trott, att Dalälven fordom haft sitt lopp här; men min ciceron, gästgivaren, tänkte i detta avseende klokare, nämligen att denna avgrund säkert måtte ha tillkommit vid syndafloden, då det framstörtande straffvattnet gjort denna urgrävning, vilken sedan till nu förblivit sådan den är. I en av dældens vackraste rundningar ha stadsborna anlagt en lustplats, försedd med flera lövsalar och konstiga säten, där man om söndagarna samt vid andra högtider spelar, dricker och dansar.

Så berättar resenären bl. a. om Sätters landskyrkogårds historia, och därefter uppehåller han sig litet vid stadens torg, som "är rätt hyggligt och nu var helt och hållet grönt". Där firas midsommarnatten med många anstalter, fortsätter han. Folket samlas hit ifrån hela trakten, ofta ifrån 3 till 4 mil bort

belägna ställen. Man uppreser den högtidliga majstången, uppbygger lövsalar och andra små hyddor, och roar sig sedan med dans och andra lustbarheter i flera dagar. Överallt, ju längre man kommer in i länet, finner man, att dalkarlarna äro av ett glättigt lynne.

Första hälften av vägen mellan Säter och Naglarby var dålig, men trakten däremot så mycket angenämare, bestående av sköna åkrar och ängar, som beständigt omväxlade med höjder och dälдер, emellan vilka Myntån slingrade sig i många buktar. Överallt här sågs skön boskap och raska hästar.

I Naglarby beslöt Arndt att ta en något längre väg till Falun än den vanliga för att se Ornäs, Tuna och Dalregementet, som just nu hade möte. Härifrån till Dalsjön fick han en duktig skjutsbonde, en stor, stark karl om 40 års ålder. Knappt hade denne hört, att Arndt var utlänning, förrän han började sina historiska berättelser om Gustaf I och dalkarlarna, om källare, broar och lador, där denne furste gömt sig, om Tuna och Mora och alla de blodiga eller icke blodiga äventyr, som föllo honom på tungan; tillika visade han Torsångs kyrka på avstånd, varvid han anmärkte, att denna kyrka vore den äldsta i Sverige och att den redan 300 år före Kristi födelse varit nyttjad som tempel; i denna kyrka skulle Tors bild ännu finnas i en mur och där vore han även född. Denne Tor skulle ha varit en äkta dalkarl, väpnad med hammare och båge, och därför hade han också blivit ansedd för en hjälte och Gud.

På Rommesheden kamperade Dalregementet. Den vackra dagen hade ditlockat officerarnas fruntimmer, präster med deras söner och döttrar samt många andra främmande från trakterna runt omkring; en del av dessa voro rätt väl och grannt klädda. Där finnas, berättar dagboksförfattaren vidare, flera nätta byggnader för staben och även till mathållning under mötet. Jämte dessa ser man några smärre hus, där brännvin, dricka, ost, bröd och sill hållas till salu, vilka alldeles likna vanliga krogar. Man har här även börjat anlägga flera alléer samt små trädplantager på den sidan där tälten stå, vilket med tiden kan bli rätt vackert. I dag hade alla människor begivit sig ut i fria luften, gamla gummor buro bröd och brännvin omkring, gubbar, mödrar, systrar och fästmän hade samlat sig hit för att bese grannlåten och kanske även för att föra varjehanda förfriskningar till sina anhöriga; pojkar sprungit runt omkring överallt, och några av dem hade formerat sig i grupper och sökte efter härma exercisen.

Dalregementet, 12,000 man starkt, är ett av de vackraste i Sverige, säger Arndt vidare och fortsätter: Man visade mig i synnerhet Gagnefs och Leksands kompanier såsom utmärkta. Vilka karlar!... Jag skildes med mycken tillfredsställelse härifrån.

Härefter besöktes bl. a. Örnässtugan och man stannade "med en viss vördnadsfull känsla" ungefär en halvtimme i det rum där Gustaf Vasa var gömd.

Den första bekantskapen med Falun var tydligen inte av enbart angenämt slag. Vi låta dagboks författaren själv få ordet: "Efter en långsam färd upptäckte vi slutligen Falun genom den rök, vari det är insvept och i vilken aftonrodnadens glans målade besynnerliga figurer och åstadkom underbara färgbrytningar. Jag rullade liksom drömmande utför ett naket berg emellan stenhopar, brinnande malmhögar och knarkande maskiner. I anseende till luftens stillhet låg staden alldeles begravnen i ett tjockt moln av rök. Med mycken möda hittade vi till den osnygga gästgivaregården. Där ville jag ej stanna kvar, och på stadens källare kunde jag ej heller taga in, emedan värdfolket rest bort och lämnat kyparen blott redskapen framme. Det gick ej bättre på två eller tre andra ställen, dit man visade mig; men en man, som bodde nära den tullen, genom vilken jag kom in, ett mellanting mellan handlande och traktör, vid namn Fröbom, förbarmade sig slutligen över mig och tog mig in i sitt hus. Här fick jag en glad och snygg kammare, mjölk och ägg, mycket gott smör, ost, bröd och gott öl. Min sömn var redan så väl grundlagd, att flera skrålande personer, som drucko om flitigt med varandra i yttre värdshusrummet, snart icke mera förmådde transportera ljudet till min lugna bädd."

Naturligtvis besöktes storgruvan i Falun. Under nedfarten berättades för Arndt en historia om en dalkarl, som med ett stort hölass åkte nära intill ledstängerna. Lasset stälpte omkull, och den körande följde med detsamma en 60 fot djupt ned men föll så lyckligt på det medföljande höet, att han på intet sätt skadade sig. Medan han under fallet ännu svävade i luften, skrek han blott efter sin tobakspipa, som i första förvirringen föll ur hans mun.

Gruvan ägnas en ingående beskrivning, och dagboks författaren kommer till den slutsatsen, att Falun utan gruvan ej skulle vara till. Vem hade väl också, säger han, kunnat falla på den tanken att anlägga en stad i en så ödslig trakt? I förhållande till folkmängden, som stiger till 6,000 människor, är staden ofantligt stor. Dess yttre utseende är dystert, ty kopparröken har färgat alla husen bruna; men denna rök har tillika den egenskapen att göra trävirket järnhårt och nästan befria det från all förruttelse... Såväl Faluns invånare som de närmast intill boende godsägarna betjäna sig väl av ett förnuftigt cirkulationsbruk, men detta kan dock icke ensamt så befordra den allmänt sköna gräsväxten, utan denna torde snarare vara att tillskriva den metalliska jordmånen. Man ser också här kor så ansemliga, att man skulle kunna hålla dem för Schweitzerkor.

Falun är — påpekar författaren vidare — berömt i Sverige även av den orsaken, att ingen pest kan trivas där. Staden vore en god tillflyktsort, om den fruktansvärda gula febern någon gång skulle sträcka sig ända till Norra Europa.

Främlingen befann sig rätt väl under de två dagar han vistades i Falun, och därför säger han sig ha att tacka dels det förträffliga öl, som bryggdes i staden, dels sommarens sköna produkter, mjölk och färskt smör, samt sin egen naturliga smak. "Faluborna anses för Sveriges westphaler i anseende till deras skinkor och rökta kött."

Arndt företog därefter en resa längs efter Dalälven och uttalar inledningsvis, att dessa få lyckliga dagar alltid skulle vara honom oförgätliga.

Mellan Bjursås och Sörskog är gräsväxten obeskrivligt skön — skriver författaren —; den rikaste inbillningskraft kan ej föreställa sig vackrare ängar. Aldrig på något ställe har jag sett en så blomstrande mark.

Dalkarlen är till och med i Sverige utmärkt framför de flesta av sina landsmän, icke blott i historiskt utan även i fysiskt avseende. Kanhända att detta landskaps klimat, den friska luften i bergsbygden, med ett ord, att naturen, som visar sig här i all sin vilda majestätiska storhet, ibland vidsträckta sjöar, strömmar och berg, genom sina hemliga verkningskrafter intryckt sin höga bild hos själva invånarna i trakten; kanhända även att detta folk utgör en särskild stam, vilket nästan synes bevittnas av själva språket, genom en mängd ord, som blott tillhöra denna provins — allt nog, man ser här något som är eget, både i folkets seder, lynne och yttre bildning. Dalkarlen är i allmänhet stor och lång till växten, av stark och böjlig kroppsbyggnad, med en rak ställning samt ett ädelt och öppet ansikte; han är vanligen mager, men hans grova lemmar vittna om en stark natur. — — — Hans väsende är allvarsamt, stilla och vänligt. Otvungen, utan nyfikenhet eller fåfänga ser han omkring sig och talar med vem som helst. Många ansikten visa även något ovanligt stort, som tillhör Norden och vilket, utvecklat samt likasom av naturen fjättrat inom sig självt, utgör en kolossalbild av tiden, upprest för evigheten. Hos en var av dessa halvjättar märker man ett fritt sinne, öppen hjärtighet och en full styrka att bära alla livets mödor. — — — Huru fast och säker, huru mänskligt stark känner man sig icke vara under livets stormar, då man befinner sig bland sådana människor!

Så lyder Arndts karaktäristik av dalkarlen.

De ord, som inleda denna refererande artikel, gällde trakten mellan Noret och Garberg. Kommen närmare Mora utbrister dagboksförfattaren icke mindre entusiastiskt: "Sverige! Om

din sommar räckte längre och mera fågelsång genljöde i dina skogar, huru många paradisisiska nejder ägde du icke, där man gärna skulle vilja nedsätta sig och i stilla enslighet låta livets vilda stormar rasa omkring sig!"

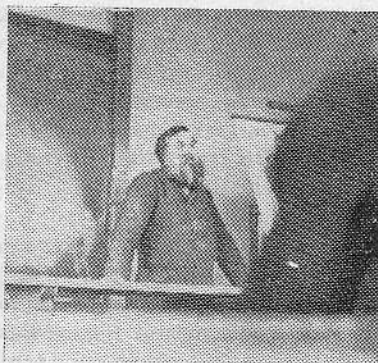
Även under fortsättningen av dalaresan fick Arndt skåda saker, som gävo anledning till utbrott av förtjusning; den tyske resenären var övermåttan betagen i det vackra Dalarna, men vi skola inte följa honom längre.

TILL MINNET AV LEKTOR P. G. E. THEORIN.

Under denna rubrik skrev i Falu-Kuriren för några år sedan en gammal falukamrat följande om den gamle vördade lektorn vid läroverket Per Gustaf Emanuel Theorin, som slutade sina dagar vid 74 års ålder. Vi avtrycka här nedan de intressanta minnesorden:

Lektor Theorins ämnen voro kemi, botanik och zoologi, och i dessa ägde han en kunskap som få. Åt dessa ämnen ägnade han hela sin tid, ja, hela sitt liv, kan man säga. Som lärare var han oersättlig och sitt kall skötte han med en plikttrohet och samvetsgrannhet, som voro beundransvärda. Sina ämnen hade han på sina fem fingrar och ehuru måhända hans lärosätt och läroböcker voro gammalmodiga, fick man likväl en undervisning som man sent glömde.

Den, som nedskrivit dessa rader, har sig ej närmare bekant, vilka avhandlingar och dylikt, som kommit från hans penna. Det skulle emellertid mycket väl kunna hända, att en del ej blivit offentliggjord, ty sådan var lektor Theorin. Hela hans liv och leverne präglades nämligen av tillbakadragenhet och hemlighetsfullhet, och få torde de vara, som fått inblick däri. När man som liten pys kom in i "sterskolan", hörde man ofta nämnas lektor Theorins namn, men aldrig såg man honom tillsammans med övriga herrar-lärare. Detta gjorde att nyfikenheten stegrades. Så kom man upp i gymnasiet och fick honom till lärare. Men alltjämt låg det en hemlighetsfull slöja över hans person. Hela hans uppträdande

Gubben i ketedern.

präglades av en enkelhet, som nästan verkade tarvlig. Men själv önskade han det så. Stor och reslig till växten, med långt svart hår och långt skägg samt buskiga, mörka ögonbryn verkade han som en gammal urmänniska. Hans klädedräkt var som sagt till ytterlighet enkel: halvlång mörk rock av vadmal, knäppt ända upp kring halsen, ingen vit krage eller dylikt, stora grova skor på små, nätta fötter. Det hela fullkomnades genom en duktig mössa, en lång, fotsid rock, som av oss rätt och slätt benämndes tulubben, samt först och sist en väldig björkpåk, som han troligen skurit i skogen och som kallades "staken". Han var och förblev en originell människa, vars originalitet nådde sin kulmen i en fullständig avsky för kvinnor. För den skull gingo en mängd rykten bland oss skolpojkar om olycklig kärlek o. dyl., vilket helt naturligt aldrig kunde kontrolleras. Det var också synnerligen svårt för den folkskygge mannen att gå till och från skolan.

Det är mig omöjligt att vid nedskrivandet av dessa minnesord om en plikttrogen och avhållen gammal lärare kunna förbigå några lustiga episoder från den gamle lektorns lektioner. Först må förutskickas den anmärkningen, att lektor Theorin själv senterade ett oförargligt skämt, och tycktes det oss, trivdes väl, då det var "luft i luckan". Vi voro inga mesar precis, utan sade vår mening högt och tydligt till stor förnöjelse för "gubben", som han gemenligen av oss kallades. Lektionerna voro gemytliga och trevliga, vare sig någon pojkes hjärna utkläckte något finare upptåg eller ej. Det vore orätt att säga, att det rådde sträng disciplin under "gubbens" lektioner, men ens kunskaper kommo i alla händelser till sin rätt.

Lektor Theorin har mig veterligt aldrig låtit fotografera sig. Så mycket större blev glädjen, då en yngling en dag kom bärande på en kamera. Under en lektion skulle fotograferingen gå av stapeln. Vi voro denna gång på museet för att läsa om människokroppen. Allt ordnades: en yngling ställde sig framför och kameran gjordes i ordning, men gubben ville inte titta upp. Då ropade en spjuver: Gubben! och fotografen knäppte till. Bilden synes här ovan och är helt säkert i sitt slag enastående.

När Gubbens humör var gott, vilket det alltid var, då läxorna gingo bra, utnyttjades detta till allas vår glädje. Men gjordes något, som ej föll honom i smaken eller lämnades ett urfånigt svar på en fråga, kunde man vara säker på, att man i slutet av läsåret fick äta upp det. Och sedan man givit det fåniga svaret, följde genast från gubbens sida en oerhörd harkling med ty åtföljande spottning, och klassen fick högljutt instämman, men skrattsalvorna måste tvärt upphöra på gubbens rop: "Nu får dä' va' ". — Frågorna formulerades egendomligt och kunde få följande sammansättning: "Vad vet han om björnen, Gustafsson?" eller "Hurudana tänder har chimpansen, Lindgren?" o. s. v. Ibland kunde det ju hända, att någon sade "Gubben Theorin" åt lektorn. Han drog då på smilbandet och sade på sin säregna dialekt: "Gubbe kan han vara själv."

Beträffningsmetoderna voro egendomliga. I näven hade han en liten papperslapp, på vilken då namnet antecknades, och därbredvid gjordes ett

streck, vilket åtföljdes av gubbens rop: "Varning", då man gjort sig förtjänt därav. Dessa varningar lades sedan tillsammans, och när måttet blev rågat utgjorde de en anmärkning. Men det hände sällan. Jag erinrar mig särskilt en gång, då vi voro synnerligen uppspelta, att varningsropet ljud ideligen, och för några ökades strecken i oroväckande grad. Till slut steg en av oss upp och frågade: "Hur många varningar går det på en anmärkning?" Gubben var genast färdig med sitt svar: "Oförskämt, två varningar." Men då skrattade hela klassen en god stund.

Vid vårterminens slut, då betygen skulle sättas, repeterades hela kursen, varvid man en i sänder förhördes. Detta kallades av gubben för stora eller lilla "aprobabblan", och då betygen blevo svaga, kunde det hända, att man fick välja, om man ville ha underbetyg i kemi eller i zoologi, ty något borde man ha att läsa under sommaren. Var man då dum och ej genast fann på knepet utan i sin enfald sade det ämne, som man tyckte mest om, t. ex. kemi, fick man till svar från gubben: "Ja, då får han i geologi." Betygsättningen för de värsta bråkmakarna var lätt expedierad, ty de voro i de flesta fall odågor och skulle ha underbetyg i båda ämnena. Motiveringen därför var denna: "Han har slarvat med läxorna och varit loj, le, lat och otäck."

Att gubben senterade ett skämt visar följande lilla episod. En pojke hade en gång med sig en liten speldosa, vilken, om man vevade på axeln, spelade en nätt liten vals. Mitt under timmen började valsen. Gubben reste sig i hela sin längd och utlyssnade nogsamt, varifrån tonerna kommo, och ett, tu, tre var han nere hos musikanten. Men pojken hade låtit dosan hastigt försvinna i handen på den bredvid sittande kamraten och sträckte nu upp båda sina händer för att visa, att han var oskyldig. Om en stund upprepades samma manöver ifrån ett annat hörn av klassrummet. Valsen ljud åter till vår stora förtjusning, och gubben hoppade dit, men förgäves. Till slut lyckades han få tag i "spelvärket", som han sade, och det till på köpet hos sin gullgosse. Då tog han fram en stol, satte sig bredvid ynglingen och valsen spelades på nytt till stor förnöjelse för oss alla och ej minst för gubben själv. Och sedan var ordningen återställd.

Som sagt, minnena från skoltiden komma smygande fram, minnen, som äro förknippade med den gamle lärarens livsgärning. Säkert är emellertid, att få lärare varit så omtäckta och värderade som gubben. Huru väl minnes jag ej, då man fick sin vita mössa, hur gubben deltog i ens glädje. Och kunde han hjälpa en stackare med enkla frågor i examen, gjorde han det. Mitt sista minne av den gamle lektorn var just min studentdag. Vi voro några ynglingar, som strålade av glädje en vacker sommar dag sade farväl till honom. Han talade då till oss och gav oss några goda råd, innan vi trädde ut i livet. Det lilla talet gjorde i all sin enkelhet ett djupt intryck på oss, och med vördnad minnas vi honom.

VÅR VAKTMÄSTARE.

(Hågkomster från skoltiden).

I höst har det skett regeringsskifte vid läroverket.

Vaktmästare Karlsson har nedlagt sin spira och fått en efterträdare.

Jag tar mig friheten rista en runa över hans gärning utan att ge mig in på att kritisera, huru han fullgjort sitt värv. Detta tillkommer andra. Vad jag kommer att skriva, avslöjar dock i alla fall min uppfattning av hans nit och skicklighet som läroverkets Cerberus.

Skall jag försöka se framför mig bilden av vår avhållne vaktmästare, växla bild efter bild som i ett kaleidoskop, tills jag når fram till den slutliga. Tiden retuscherar och förändrar både min uppfattning att se och att värdera honom genom åren.

Mina första intryck från småklasserna av vaktmästaren blevo alla till hans nackdel.

Han var och förblev de oroliga småpojkarne buse.

Jag överdriver ej, om jag säger, att vi fruktade mera vaktmästaren än den dåvarande rektorn, som trots sin stränghet hade något förtroendeingivande över sig.

Men vaktis.... ja, inte för att motsatsen till förtroendeingivande var något, som utmärkte honom. Men det var något som gjorde, att han fruktades mera. Kanske berodde det på hans cæsariska uppträdande. Ty det var faktiskt i småpojkarne ögon mera pondus över honom än över rektorn.

Jag ser, hur han står i porten med katalog och penna i hand och spejar som en örn ut över gården och parken, färdig att slå ned på någon syndare.

I denna ställning var han mycket fruktad — jag misstänker, att han visste detta.

Hur enkel kände man sig ej, när han ropade upp ens namn och satte en prick i katalogen och tydligt lät en förstå, att han omedelbart skulle vädja till högsta instans.

Vari bestod förseelsen? Ja, det behövdes ej mycket, när man var en liten ostyrig pilt.

Planen framför porten bevakade han, som om den varit helig. Och den stensatta rundeln framför trappan var under rasterna tabu. När så Wallinbysten kom upp, fick vaktmästaren ett till gränsmärke för det heliga området.

Hans personliga pronomen vi, ett kollektivt ord för vaktmästaren, rektorn och lärarekåren, förfelade aldrig sin verkan.

När han förklarade, att vi se oss tvungna ge anmärkning för det och det oskicket, hade hans ord en förunderlig makt. Vi var något överväldigande stort.

Det berättas, att vaktmästaren en studentexamen sagt åt en frågande skara, som liksom var deputation från den oroliga mängden, att vi kunna nog ej godkänna alla i år. Historien kan vara sann, men kan också ha sin orsak i att människorna gärna vilja vara elaka mot varandra.

I en tilldragelse från småklasserna figurerar vaktmästaren tydligt.

En herre, bosatt i samma väderstreck av Falun som jag, ägde en terrier, som blev av någon illasinnad person skadeskjuuten. Hundens husse blev arg, så pass arg, att han ensidigt nog ej trodde några andra än läroverksynglingar om dådet. Varför, kan jag ej förstå. Men det var bestämt i Falun populärt att skylla på läroverkets elever.

Alltnog, jag och några kamrater blevo misstänkta. Jag hade inte ens hållit i en bössa — möjligen i en sparbössa, men absolut ej i en bössa, som kunde skada en terrier. De andra hade lika bländvita samveten.

En timme knackade det på dörren, och in i klassrum-

met stegade vaktmästaren, allvarlig och värdig, och bad att få föra mig till rektorsexpeditionen.

Under denna vandring genom suckarnas korridor, där rektorn hade sin expedition, sade vaktmästaren: "Ja, så går det, när man ej kan sköta sig! Det här är just fina papper!". Aldrig hade vaktmästaren förefallit mig så imponerande och cæsariskt sträng som denna gång. Jag började faktiskt känna mig skyldig till allt ont, som kunde läggas mig till last, även om jag intet ont gjort (denna gången). Samvetet, som nyss var relativt vitt och rent, började mörkna alltmer och mer. Jag kände mig som den arme grönsakshandlaren Crainquebille, som Anatole France skriver om, vilken kände sig så imponerad av rättsväsendets många konstigheter och arrangemang att han trots medvetandet om sin oskuld ansåg, att han ovillkorligen måste vara skyldig till allt, som domarne kunde lägga honom till last.

Domen på rektorsexpeditionen blev frikännande. Men vaktmästaren hade fått visa sig i allt sitt majestät.

Sådan är den bild av vaktmästaren, som jag har bevarad från realskolan.

Kom så gymnasistären, och med dem inträffade en social förändring.

Även vaktmästaren ändrade sätt. Vi så att säga möttes. Gymnasisten klev uppåt, han sänkte sig mer och mer till vår nivå av egen fri vilja. Och när vi visade, att vi fostrats nog för att kunna bära denna ära och nåd, blev han liksom kamrat med oss. Men det underverket skedde först i tredje och fjärde ringen. Min bild av vaktmästaren från denna tid är helt förändrad. Förändringen har ej skett som genom ett trollslag; den har länge varit i växande och i vardande.

Han var nu den hjälpsamme och förstående och ville språka om skolan och det, som föll inom det område, där våra intressesfärer skuro varandra.

Samtidigt började vi förstå vår vaktmästares stränga behandling av småttingarna. De voro ej mogna för friheten. Stränga tyglar äro nödvändiga för fålar, som skola bli sediga hästar en gång i tiden.

Så tänkte vår vaktmästare. Det förstodo vi först, när han började behandla oss som fostrade.

Dala Gymnasistförenings medlemmar minnas sin vaktmästare med tacksamhet. Sympatien för honom var djup och äkta. Det finns flera bevis därför. Det var hos honom något, som imponerade, och när han under föreningens fester skötte om vår lekamliga undfägnad, var han allestädes närvarande.

Men ännu är ej bilden färdig. Det fattas några drag — och viktiga sådana.

Jag lärde känna honom kanske bäst efter skolåren. Aldrig försummar jag att språka vid honom, när vi någon gång råkas.

Vi studenter — tillhöra vi årgång 22 eller vilken som helst — leva efter några år i förskingring, tills vi mötas efter de bestämda åren.

Vår allas vaktmästare håller oss i minne, och frågar man honom, vad den och den numera gör, så vet han i de flesta fall var hans gamla bråkmakare hålla hus.

Nu är bilden färdigtecknad.

Det sista draget är kärleken till de lärjungar, han sett ge sig ut i livet.

Så ha bilderna växlat. Den första bildens stränga drag ha veknat genom åren — och den sista är den, som jag skulle se framför mig genom livet.

Måtte vår vaktmästare länge få njuta sitt otium cum dignitate, önskar

B. L.

NÄR MASTAN SKREV EN GODKÄND NATIONALSÅNG.

Skolhistorier bruka för det mesta handla om originella lärare. Originalitet är ju en dyrbar egenskap, som kommer med åren och visdomen — om den kommer. Därför äro skolpojkar sällan originella.

Men "Mastan" var originell. Naturligtvis hette han något annat, men på grund av sin stadiga och breda figur och sitt "mastiga" väsen fick han aldrig heta annat än "Mastan" bland sina c:a trehundra medlärjungar vid Falu läroverk, vilka alla kände honom från klasskamraterna i 7:2 ned till minsta förstaklassist.

Här en av de många historierna om och av honom, som jag låter honom själv berätta:

— Vi hade svensk skrivning på bönsalen, förstår du, och första ämnet var: En svensk nationalsång. Det tog jag, jag tror jag skrev fjorton verser. Så när jag kom ut, mötte jag rektorn. Goddag, Anders, sa' han. Goddag, sa' jag. Nå, du Anders, sa' han, va' skrev du för ämne då? En svensk nationalsång, sa' ja'. Va' skrev du om för nationalsång då? sa' han. Ja' skrev inte alls om nå'n nationalsång; ja' skrev en nationalsång själv, sa' ja'. Håhå! sa' rektorn. Jomen, sa' ja'.

Så när vi fick igen temaböckerna, förstår du, så kom rektorn in i klassen med sitt allra försmädligaste grin. — Jo, det var en fin nationalsång du skrev, du Anders, sa' han. Ja' kan tänka mej dä' sa' ja'. Ja, du har fått B på den i alla fall, sa' han. Tack så myttjag, rektorn, sa' ja'. Då ä' ja' den förste, som skrivit en godkänd nationalsång, sa' ja'.

A. B.

EN PORTRÄTTKONSTNÄR I 1800-TALETS FALUN.

Carl Erik Källström.

Då framlidne teckningsläraren vid h. allm. läroverket, förre stadskassören Carl Erik Källström hör till Faluns minnesvärda män, torde en erinran om hans person och verksamhet äga intresse för denna tidskrifts läsare.

Källström var född i Falun 4 febr. 1827, son av en gruvarbetare. Faderlös vid 12 års ålder erhöll han efter slutad skolgång 1841 anställning som skrivbiträde hos lagman Callerholm i Hedemora, där han stannade i åtta år. Efter tre månaders studier vid konstakademien i Stockholm, vilka han på grund av medellöshet måste avbryta, antog K. i början av 50-talet plats vid Bergslagens kontor i Falun, vilken han innehade till år 1890, och var tillika vägare vid "kopparvägen" från 1855 till 1874, då denna syssla indrogs. Jämte sin tjänst hos Bergslaget innehade K. från 1857 anställning som syssloman och kassör vid stadens fattigvård och från 1872 som sekreterare och räkenskapsförare hos stadens skolråd, från vilka befattningar han till följd av sjuklighet avgick 1890.

Så mycken tid dessa befattningar än krävde, och så sam-

vetsgrannt han än skötte dem alla låg dock hans hjärtas håg åt ett helt annat håll. Källström var en konstnärsnatur med mycket goda anlag för teckning och målning. Hans begåvning i denna riktning, varom flera synnerligen lyckade porträtt av framstående personer inom orten bära vittne, gjorde honom så bemärkt — skriver hans biograf i läroverkets årsredogörelse 1894 — att han år 1858 antogs till teckningslärare vid allmänna läroverket härstädes och sedermera övertog enahanda befattning såväl vid fröken A. Lindfors' läroanstalt för flickor som vid elementarläroverket för flickor å Valhalla. "Man har all rimlig anledning förmoda — tillägger den citerade författaren — att han skulle gått mycket långt på konstnärsgatan, om det förunnats honom att, ostörd av utkomstbekymmer, få helt ägna sig åt konsten". K. har målat ett hundratal kända porträtt och ett 20-tal landskapsmålningar, varjämte han efterlämnat ett stort antal akvareller och teckningar. Bland porträtt, som han målat, må nämnas landshövding Treffenbergs, filosofen Boströms, (som äges av Norrlands nation), brukspatronerna Nissers, Wallmans och Ströms, lagman Callerholms, prostena Åkerbloms, apotekare Göranssons m. fl.

Sin läraretjänst vid högre allm. läroverket innehade K. till sin död 1893 men en av överanstängning framkallad tärande sjukdom hindrade honom att under de senare åren av hans levnad själv sköta tjänsten, som från 1887 uppehölls genom vikarie.

Källström var den förste som i Falun drev fotografiäffär. Han öppnade nämligen 1863 ateljé vid Moragatan och innehade densamma till 1873, då den överläts till fotograf Henr. Berg. I detta sammanhang kan nämnas, att Källström på 60-talet genomreste provinsen för att fotografera dalfolk i sina sockendräkter. En stor samling av dessa numera synnerligen värdefulla kolorerade fotografier överlämnade han till Dala fornsal, vars samling av sockendräkter utförts i enlighet med dessa verksamhetstrogna bilder.

Källström avled den 20 dec. 1893 nära 67 år gammal. Han var en ovanligt arbetsam och pliktrogen man, för sin hjärtegodhet och sitt försynta väsen högt uppburen såväl av sina vänner som de många lärjungar han under sin långa läraretid lämnat undervisning. Bland dessa må särskilt nämnas arkitekten Ferdinand Boberg och den framstående etsaren Axel Tallberg, som båda fått sin första utbildning som konstnärer under Källströms ledning.

Även en son till Källström, teckningsläraren Erik K—m, Malmö, (f. 1866, död 1904), har gjort sig bemärkt som målare.

W. S.

DALJEN.

En av de verkliga originalen var lektor Svedelius, som skolpojkar emellan kallades "Daljen". Han uppträdde vanligen i svart bonjour, blankt veck och stor slokhatt av utsökt kvalité eller storm. I handen hade han jämt sin "ille" (käppen), och i munnen nästan alltid en lång sjöskumspipa. Gången var något vaggande. Mötte han skolpojkar, som ströko flagg för honom, skyldrade Daljen med käppen.

Daljen var latinare till liv och själ, ja, romare till livsåskådning, vilket framgick bl. a. av en tentamen, då Daljens huskatt hjälpte undertecknad igenom. Det var vid höstterminens början 80, jag anmält mig att "hoppa över" fjärde klassen. Till min fasa märkte jag, att Daljen fanns bland åhörarna. Medan anmärkningarna undanstökades, genomgick jag i tankarna den latinska kursen och kom till det resultatet, att jag var osäker i böjningen av pronomina, men jag tröstade mig med, att jag skulle hinna hem och sätta i mig — som jag då tyckte — smörjan.

Men härav blev intet. Under utgåendet gensköts jag av Svedelius, som frågade om jag hade något emot att genast följa med honom hem. När vi kommo dit, kommenderades jag ut i trädgården, där två bänkar voro uppställda mitt emot varandra. Huskatten välkomnade oss båda med sitt spinnande. Hushållerskan, som visade sig på trappan, ombads att hämta en bok, varpå vi slog oss ned på var sin bänk, och det kusliga förhöret började.

Jag hade aldrig förut läst för Svedelius. Allt gick emellertid ganska bra, fastän hjärtat hade satt sig i halsgropen på mig. När jag kunde utreda accusativ med infinitiv blev D. belåten, och då jag klarade ablativus absolutus, sken han upp och frågade för vem jag läst.

Men då var ofärden nära. Som slutnummer kom pronomina, och då högg jag ordentligt i sten. Ovädret bröt löst. Jag blev en oförskämd rackare, som hade varit nog oförsynt att anmäla mig till tentamen, då jag var så rudis, etc. etc. Allt medan "ille" susade i luften och de guldade löven regnade ned över mig. Jag hade säkert blivit levande begravnen, om icke ett under skett. Daljens katt hoppade upp på min ena axel och började spinna. "Ille" slutade upp att susa, så fixerade Daljen mig och katten en stund. Så böjde han sig fram och strök kisse och sade: "Då du, kisse, approberar honom får väl jag göra det också."

Svedelius levde under grammatikdrillens glansperiod, och drillen var ett livsbehov hos honom. Då han ryckt upp dörren till klassrummet, kunde han ropa inåt klassen: "Lyckholm, börja!" Därpå drog han ett par bloss på sin pipa, sparkade av sig galoscherna och hängde upp överrocken. Sist dök pipan ned i överrocksfickan, sedan han dragit ytterligare ett par bloss. Nu hade kanske Lyckholm läst en mening och översatt den. Då kunde nästa "order" bli: "Tredje person singularis alla tempora och modi" av

ett verb i meningen. Gick det bra fick en annan frågan, men stoppade det för den förste kom "ille" i sväng.

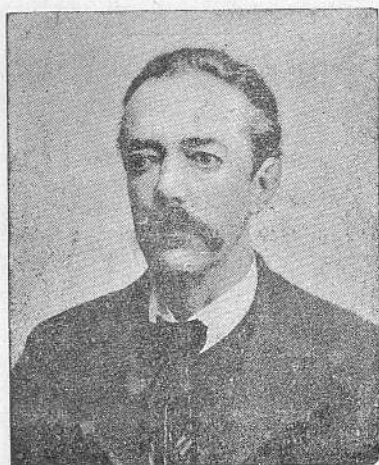
Blev gubben riktigt uppretad kunde han under en lektion hinna med att tömma en karafin vatten. Dock minnes jag ej, att någon fick smaka "ille", utan det var väl hans sätt att hålla oss vakna, och sannerligen någon hade lust att somna under Daljens lektioner.

Dumheter tålde ej Daljen. En gång översatte jag romani med romaner. Daljen höll på att få slag. Likaså när en gång en av mina kamrater tillät sig översätta veto med jag vet.

Men det dröjde inte lång stund, förrän gubben var glad igen. Därför var Daljen "fruktad" och "älskad" som få. Sällan hade någon underbetyg för honom och det var föga märkvärdigt, då en sådan energi inlades i undervisningen. Hade Svedelius levat nu, då 50 proc. och ibland däröver vid terminssluten få underbetyg, hade han säkert med mild patos utropat: "O, tempora, o, mores!"

Ille ego qui quondam.

O. V. VAHLINS MINNE HEDRAS.

O. V. Vahlin.

Söndagen den 4 oktober samlades ett femtiotal personer vid framlidne läroverksadjunkten O. V. Vahlins grav å kyrkogården vid Norslund, Falun, där en minnesvård av granit rests med följande inskription;

Läroverksadjunkten
och

Riksdagsmannen

O. V. Vahlin

född den 18/12 1838, död 3 maj 1903.

Representerade Dalastäderna

i Andra kammaren 1887—99.

Ledamot av konstitutionsutskot-
tet 1891—98.

Rättrådig

Självständig

Frisinnad.

Vänner reste vården.

Hans maka Eva Maria, f. Norström,
f. 1847, d. 1920.

Redaktör W. Skarstedt och handlanden Magn. Johanson
höllo minnestal och vackra kransar nedlades av Falu-Kuriren
(som i huvudsak bekostat vården) och Falu frisinnade förening.

ALLA MEDDELANDEN TILL TIDSKRIFTEN "GAMLA
FALUKAMRATER" TORDE SÄNDAS UNDER ADRESS
REDAKTÖR UNE H. SKARSTEDT, FALUN.

Gamla Falukamraters

höstsammanträde äger rum lördagen den 5 dec.
å hotell Kronprinsen i Stockholm.